

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ

Свідоцтво
про державну
реєстрацію
серія КВ № 5049
від 11 квітня 2001 р.

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ

Засновано
в 2001 році

Передплатний індекс
23823

**ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЧАСОПИС
4 (59)' 2015**

Засновники

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
ВИДАВНИЦТВО «ПЕДАГОГІЧНА ПРЕСА»

Редакційна колегія журналу «Вища освіта України» Головний редактор

Віктор АНДРУЩЕНКО,

доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Редакційна колегія

Меланія АСТВАЦАТРЯН,

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов Вірменського державного педагогічного університету ім. Хачатура Абовяна (Вірменія)

Віль БАКІРОВ,

доктор соціологічних наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, ректор Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна

Леонід ГУБЕРСЬКИЙ,

доктор філософських наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, ректор Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

Наталія ДЕМ'ЯНЕНКО,

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології вищої школи Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Микола ЄВТУХ,

доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, академік-секретар відділення вищої освіти НАПН України

Ірина ЗАРУБІНСЬКА,

доктор педагогічних наук, професор, проректор з міжнародних зв'язків Національного авіаційного університету

Світлана КАЛАШНІКОВА,

доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту вищої освіти НАПН України

Беата КОСОВА,

доктор філософії, професор Університету Матея Бела (Словацька Республіка)

Наталія КОЧУБЕЙ,

доктор філософських наук, професор, професор Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (*заступник головного редактора*)

Василь КРЕМЕНЬ,

доктор філософських наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України,
президент НАПН України

Серап КУРБАНОГЛУ,

професор, декан факультету педагогічного менеджменту Університету Хаджеттепе (Туреччина)

Володимир ЛУГОВИЙ,

доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, перший віце-президент НАПН
України (*перший заступник головного редактора*)

Василь МАЙБОРОДА,

доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу інтеграції вищої
освіти і науки Інституту вищої освіти НАПН України

Віктор РЯБОВ,

доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Російської академії освіти, президент
державного бюджетного освітнього закладу міста Москви «Московський міський педагогіч-
ний університет» (Росія)

Зореслав САМЧУК,

доктор філософських наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу якості вищої
освіти Інституту вищої освіти НАПН України

Ірина СТЕПАНЕНКО,

доктор філософських наук, професор, завідувач відділу інтернаціоналізації вищої освіти Ін-
ституту вищої освіти НАПН України

Михайло СТЕПКО,

кандидат фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор
Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджмен-
ту освіти» НАПН України

Жаннета ТАЛАНОВА,

доктор педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник, завідувач відділу політики
та врядування у вищій освіті Інституту вищої освіти НАПН України

Олександр ФЕДОРОВ,

доктор педагогічних наук, професор, президент Російської асоціації кіноосвіти та медіапедагогі-
ки (Росія)

Ольга ЯРОШЕНКО,

доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач відділу ін-
теграції вищої освіти і науки Інституту вищої освіти НАПН України

Адреса редакції:

01014, м. Київ-14, вул. Бастіонна, 9.
Інститут вищої освіти НАПН України
Тел.: +38-044-286-68-04/286-63-68

Матеріали для публікації можна надсилати електронною поштою: wou@ukr.net

Схвалено рішенням Вченої ради Інституту вищої освіти НАПН України,
протокол № 10/3 від 30.11.2015.

ЗМІСТ

СТОРІНКА ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Віктор АНДРУЩЕНКО

Цивілізація культури.....5

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ХХІ: ПОШУК ПРІОРИТЕТІВ

Юлія БЕХ

Космополітизм як світоглядно-ідеологічна платформа розбудови освіти ХХІ століття..... 11

Вільям КОВАЛЕНКО

Денотативні закони фахового розуму та розуміння у сфері дидактології вищої школи 17

НОВІТНЯ НАУКА ТА СУЧАСНА ОСВІТА

Інна ПОПОВА

Основні риси екологічно спрямованої освіти 24

Катерина ШОВШ

Інформатизація освіти як теоретична і практична проблема 32

ЧАС РЕФОРМ: МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Ірина ТИМЧЕНКО

Пострадянська та європейська освітня термінологія: порівняльний аналіз 38

Маріанна КЛЯП

Інноваційні методи навчання у ВНЗ як інструмент інтернаціоналізації 45
вищої освіти України

ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ

Лілія РОМАНКОВА

Волонтерська діяльність як складова формування моральних цінностей студентської молоді..... 54

Ян ВОЙДИЛО

Основні ресурси ефективності гуманітарно-світоглядної підготовки майбутніх інженерів 61

Володимир ЛЮБИВИЙ

Соціальний медіа-концепт у контексті формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців 67

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Ірина ЗОЛОТАРЬОВА, Максим КОЛІСНИК

Розвиток системи оцінювання якості вищої освіти у франкофонних країнах
Європейського Союзу: досвід Франції та Бельгії 74

ІНФОРМАЦІЯ. РЕЦЕНЗІЇ. ПОВІДОМЛЕННЯ

М. М. СТАДНИК

Нові парадигмальні зрушення у виховному просторі. Рецензія на монографію «Формування особистості в умовах транзиту», підготовлену викладачами Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі та інших ВНЗ України (Керівник авторського колективу М. Ю. Зелінський).....	82
Показник публікацій журналу за 2015 рік.....	85
Реферативний обзор статей номера.....	87
Abstracting review of journal articles editor in chief's page.....	91
Contents.....	94
До уваги авторів.....	95

**Журнал «Вища освіта України»
згідно з постановою Президії ВАК України
від 26 січня 2011 р. № 1–05/1 внесено до Переліку
видань, де можуть друкуватися результати дисертаційних
робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата
педагогічних і філософських наук**

CONTENTS

EDITOR IN CHIEF'S PAGE

Viktor ANDRUSHCHENKO

THE CIVILIZATION OF CULTURE..... 5

PHILOSOPHY OF EDUCATION XXI: SEARCH FOR PRIORITIES

Yuliya BEKH

COSMOPOLITISM AS A WORLD-IDEOLOGICAL PLATFORM DEVELOPMENT OF EDUCATION XXI CENTURY 11

Viliam KOVALENKO

PROFESSIONAL MIND AND COMPREHENSION DENOTATIVE LAWS IN THE SPHERE OF HIGH SCHOOL DYDACTIC LOGISTICS 17

MODERN SCIENCE AND CONTEMPORARY EDUCATION

Inna POPOVA

MAIN FEATURES OF ENVIRONMENTALLY ORIENTED EDUCATION..... 24

Kateryna SHOVSH

INFORMATIZATION OF EDUCATION AS A THEORETICAL AND PRACTICAL PROBLEM..... 32

THE REFORM: METHODOLOGY AND METHODICS OF EDUCATIONAL PROCESS

Iryna TYMCHENKO

POST-SOVIET AND EUROPEAN EDUCATIONAL TERMINOLOGY: COMPARATIVE ANALYSIS 38

Marianna KLIAP

INNOVATIVE TEACHING METHODS IN UNIVERSITIES AS A TOOL OF INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE..... 45

HUMANIZATION OF EDUCATION AND TRAINING

Lilia ROMANKOVA

VOLUNTEERING AS PART FOR THE FORMATION OF MORAL VALUES OF STUDENTS 54

Yan VOYDYLO

KEY RESOURCES FOR EFFECTIVE HUMANITARIAN AND IDEOLOGICAL TRAINING OF FUTURE ENGINEERS 61

Volodymyr LIUBYVYI

THE SOCIAL MEDIA CONCEPT IN THE CONTEXT OF THE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS..... 67

FOREIGN EXPERIENCE

Iryna ZOLOTARIOVA, Maksym KOLESNYK

DEVELOPMENT OF EVALUATING THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION IN THE FRENCH-SPEAKING COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION: THE EXPERIENCE OF FRANCE AND BELGIUM..... 74

INFORMATION. REVIEWS. MESSAGE

To Authors Attention..... 82



УДК 004:38.001.76

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ТЕОРЕТИЧНА І ПРАКТИЧНА ПРОБЛЕМА

Катерина ШОВШ

здобувач НПУ імені М.П.Драгоманова,
директор коледжу Закарпатського
угорського інституту
імені Ференца Ракоці II

© Шовш К., 2015

Ключові слова: людина, освіта, інформатизація, культура, інформаційна культура, виховання.

Процес інформатизації освіти розглядається як закономірність її модернізації в період інформаційної революції; автор стверджує, що за рівнем інформатизації, незважаючи на ряд істотних змін, українська освіта все ще відстає від розвинених країн світу; існує низка проблем і суперечностей (фінансові, матеріально-технічні, кадрові та ін.), які стримують цей процес; найбільш актуальним означене завдання є для майбутніх педагогів, які мають нести в школу сучасні інформаційні технології, інноваційність, новаторство, креативність та творчість; інформатизація педагогічної освіти розглядається як пріоритетний напрям інформатизації освіти як такої



роблема інформатизації освіти є однією з найбільш актуальних і практично значущих. Потреба в ній детермінована розвитком інформаційної революції, яка формує інформаційне суспільство, а разом з ним – нові виклики до системи підготовки людини до життя в ньому. Компетентною в цьому суспільстві вважається людина, яка володіє інформаційно-комунікативними технологіями. За правило, останньому навчають у школі. І хоча людина, особливо доросла, має безліч можливостей освоїти їх самостійно, саме школа і вчитель надають цьому процесові системність, цілеспрямованість, упорядкованість. Зрозуміло, учитель нового покоління має володіти інформаційними технологіями першим серед перших. Для цього він має виховати (сформувати) в собі необхідну інформаційну культуру, а також здатність передати її своїм учням. Означений процес у системі підготовки педагогічних кадрів в Україні все ще має проблемний, багато в чому суперечливий характер. Підвищення його ефективності має базуватись на новітніх розвідках процесу інформатизації освіти загалом, особливостей становлення та роз-

витку інформаційної культури вчителя зокрема. Що ж таке інформаційна культура і які можливості мають педагогічні університети для її формування для майбутнього вчителя? Зупинимось на цьому більш детально.

Сучасний світ, соціальне середовище, інформаційний простір, сфери економіки і виробництва вимагають від людини високого рівня володіння інформаційними технологіями і відповідного світоглядного налаштування. Формування сучасного світогляду багато в чому залежить від освіти людини. Від неї ж значною мірою залежить і набуття інформаційно-технологічних умінь. У такій ситуації надзвичайно зростає роль учителя, який має комплексно виховати в дитині і технічну здатність користуватися новітніми інформаційними технологіями, і формувати власну світоглядно-ціннісну позицію щодо їх використання і ролі в сучасному світі. «В умовах широкого використання в освіті інформаційних технологій, інтенсифікації навчання виникає потреба перегляду вимог і підходів до професійної підготовки майбутніх учителів, важливою складовою якої є формування інформаційної культури» [3, с. 3].

Саме інформаційна культура вчителя, що включає в себе і його технічні спроможності користуватися інформаційно-комунікативними технологіями, і здатність передавати світоглядне знання учням, багато в чому визначатиме найближчим майбутнім якість освіти загалом, а отже, і культурно-цивілізаційний рівень нашого національного соціуму. Значить, інформатизація освіти є невід'ємною складовою інформатизації суспільства, відображує загальні тенденції глобалізації світових процесів розвитку, виступає як визначальний інформаційний і комунікаційний базис розвитку освіти, гармонійного розвитку особистості й соціально-економічних систем суспільства [6].

Слід наголосити, що інформаційна цивілізація значно ускладнює знаннєвий ландшафт сучасної освіти. Знання, актуальне для цілей навчання та виховання, зростає

просто вибуховими темпами. За цими темпами має встигати насамперед учитель, будучи ключовою фігурою, від інформаційної культури і компетентності якої залежить якість навчально-виховного процесу в будь-якому навчальному закладі. «Вміння жити й працювати в потоці інформації, володіння комп'ютером, здатність передати це вміння учням є першою й головною вимогою, що делегується новому вчителю в інформаційною епохою» [1, с. 503–504].

У межах такого постулату й виникає важливе питання: чи можуть сучасні українські педагогічні університети виконувати таке завдання? На це питання немає однозначної відповіді. Воно потребує всебічного дослідження й аналізу, а його актуальність полягає в тому, що лише таке дослідження може стати основою для перманентного вдосконалення роботи вищих навчальних закладів щодо підвищення інформаційної культури та компетентності майбутніх учителів та інших педагогічних кадрів.

Важливо усвідомити, що без високого рівня інформаційної культури педагогів неможливим є інноваційний розвиток національної освіти, а значить, неможливим є й отримання якісних освітніх послуг, що відповідають вимогам сучасності, нашими школярами. Тільки інноваційна освіта спроможна повноцінно підготувати молоду людину до ефективного й успішного здійснення нею особистісно-професійної, громадської, соціокультурної діяльності. «Традиційна освіта вже не в змозі задовольнити потреби інформаційного суспільства. Вона не встигає за часом, запізнюється з нововведеннями, надто повільно реагує на наукові досягнення, важко розпізнає й упроваджує новітній соціально-практичний і загальнокультурний досвід. Саме тому, розглядаючи перспективи освіти ХХІ століття, вчені й педагоги все більш наполегливо говорять про необхідність її модернізації на основі інновацій, опрацьованих вітчизняним, європейським і світовим педагогічним досвідом» [7, с. 3].

Одним з основних напрямів такої модернізації є, безсумнівно, наскрізна і комплексна

сна інформатизація як усієї системи національної освіти загалом, так і вищої педагогічної освіти зокрема. На основі цього процесу має відбуватися й зростання інформаційної культури кожного педагога, що готується до майбутньої професійної діяльності. У теоретичному та практичному плані необхідно визначити головні чинники та критерії, завдяки яким вища освіта може дійсно сприяти вирішенню всього комплексу проблем, пов'язаних з формуванням і розвитком інформаційної культури майбутніх педагогів. «Інформаційні технології внесли в систему освіти такий імпульс нововведень, що справедливо можуть розцінюватись як основний засіб її інноваційного розвитку. Нині все більш потужно вчені і педагоги говорять про інформатизацію освіти як закономірний процес соціально-педагогічних перетворень, що зв'язані з насиченням освітніх систем інформаційною продукцією, засобами та технологією, впровадження в навчально-виховні установи інформаційних засобів, що базуються на мікропроцесорній техніці, а також інформаційної продукції та педагогічних технологій, що базуються на цих засобах» [5, с. 4]. Важлива на сьогодні проблема полягає в тому, чи не відстають українські педагогічні університети від своїх європейських партнерів у процесі ефективної, комплексної та інноваційно орієнтованої інформатизації. Від вирішення цієї проблеми безпосередньо залежить не лише якість національної вищої педагогічної освіти, але й майбутнє нації, адже майбутній вчитель, що формує власні інформаційні компетенції в стінах університету, у подальшому буде реалізовувати певний рівень інформаційної культури в школі, передаючи свій досвід, уміння, ціннісні орієнтири учням, формуючи фундамент для розвитку інформаційної культури вже майбутніх поколінь українців.

Зазначимо, що інформатизація освіти як загальна теоретична проблема, а також її конкретизація в аспекті формування інформаційної культури вчителя постійно набувають усе більшої актуальності через зрос-

таючи динаміку інформаційних та інформатизаційних змін. Аналізуючи конкретні проблеми, що стосуються інформаційних та особистісно-професійних компетенцій педагога, ми постійно спираємося в їх актуалізації на загальнокультурні та світоглядно-філософські оцінки глобальних цивілізаційних та соціокультурних процесів. «Інформатизація освіти має соціокультурні умови та наслідки. До них, зокрема, відносяться: формування глобального мережного суспільства, нерівність доступу різних соціальних груп до можливостей інформатизації; вплив її на спосіб життя; спілкування через комп'ютерні мережі; явище інтернетних спільнот; ідентифікація у мережному співтоваристві; норми відносин у мережі; цінності, пов'язані з комп'ютерно-інформаційною культурою; рівень комп'ютерної грамотності; ступінь ментальної готовності до використання сучасної інформаційної техніки; мотиви користування комп'ютером та ін. Інформатизація спрямована на розв'язання протиріччя інформаційного суспільства, яке полягає у тому, що, з одного боку, відбувається нагромадження великої кількості інформації, яку не може переробити окрема людина. З іншого – без урахування досягнутого рівня знань і накопиченої інформації неможливо розвивати пізнання в різних сферах діяльності» [10, с. 8]. Таким чином, саме на освіту покладається значна міра відповідальності за цю фундаментальну суперечність сучасної цивілізації. Саме вчитель має виховати в своїх учнів здатність до ефективного, цілеспрямованого, вибіркового, знаннево-орієнтованого використання значних інформаційних масивів. Але для цього вчитель має поєднувати в собі високий рівень інформаційної культури і значні педагогічні вміння навчати і виховувати, застосовуючи гуманістично-інноваційні технології й методики. «Розвиток інформатизації освіти як соціокультурного феномена спричинив необхідність визначення ширших освітніх завдань, ніж підготовка користувачів електронної обчислювальної техніки та розробників їх програмного забезпечення. Таким чином, новітнім пріорите-

том освітньої підготовки стає інформаційна культура особистості» [2, с. 3].

Проведені дослідження сприяли напрацюванню значного як теоретичного, так і педагогіко-експериментального матеріалу, яким обґрунтовувалася необхідність приділення уваги комплексному характеру змін у культурі особистості молодшої людини, які сприятимуть більшій її підготовленості до новітніх умов соціального життя інформатизованого суспільства. Водночас, з нашої точки зору, у вітчизняній теоретичній традиції відсутній комплексний аналіз того, яким чином вища педагогічна освіта може забезпечити поєднання в межах особистісно-професійних компетенцій майбутнього вчителя його інформаційної культури з його суто педагогічними спроможностями щодо прищеплення своїм учням і вихованцям високого рівня інформаційної грамотності та вмінь і навичок використання новітніх інформаційних технологій.

Актуалізуючи цю проблематику, ми ставимо за мету розглянути найрізноманітніші аспекти взаємозв'язку формування інформаційної культури майбутніх учителів та їх педагогічно-професійних компетенцій, пов'язаних безпосередньо з навчанням і вихованням. Така постановка концептуально-теоретичної проблеми, з нашої точки зору, особливо актуальна в умовах подальшого становлення і розвитку інформаційного суспільства. «Становлення інформаційного суспільства докорінно змінює спосіб життя людини, систему соціалізації особистості, зокрема, спонукає до переходу від поведінкової до смислової компоненти підготовки індивіда до життя засобами освіти, що об'єктивно зумовлює потребу її інноваційного розвитку за рахунок внутрішньоособистісної активності людини над собою» [7, с. 7–8]. Таким чином, у своєму дослідженні ми всебічно аналізуємо комплексний взаємозв'язок між такими аспектами підвищення інформаційної культури майбутнього вчителя, як забезпеченість інформаційної освіти під час навчання в педагогічному виші, комплексність інформатиза-

ції навчального, організаційного, культурного простору педагогічних ВНЗ, розвиток особистісних професійно-педагогічних компетентностей педагога в процесі навчання та виховання в педагогічному ВНЗ.

Які ж основні завдання щодо формування інформаційної культури вчителя постають перед сучасною системою вищої педагогічної освіти України? В загальному плані таким завданням є підготовка компетентних педагогів, важливою основою професійних компетенцій яких має бути розвинена інформаційна культура, грамотність та освіченість. Тільки такі вчителі зможуть реально та ефективно відповідати на виклики інформаційної доби, готуючи активних і обізнаних молодих людей. «Очевидно, що інформатизація освіти вимагає відповідності професійної підготовки вчителів сучасному рівню інформатизації суспільства. Тому однією з глобальних цілей інформатизації освіти є підготовка вчителів, які володіють високим рівнем інформаційної культури, готові застосовувати інформаційно-телекомунікаційні технології у навчально-виховному процесі й управлінні освітою, беруть активну участь у процесі інформатизації освіти. Інформаційну культуру розглядаємо як інтегроване особистісне утворення, що є чинником і показником професійної підготовки, являє собою систему знань, умінь і навичок щодо формулювання потреби в інформації, здійснення пошуку необхідної інформації з усієї сукупності інформаційних ресурсів, відбору, оцінювання, збереження, інтеграції, структуризації та створення нової інформації» [4, с. 3]. Всіма цими ознаками мають оволодіти в процесі університетського навчання і майбутні вчителі, але перед ними стоїть ще й додаткове завдання, яке полягає у тому, що свої інформаційні компетентності вони мають навчитися реалізовувати в безпосередній навчально-виховній діяльності. Саме в цьому полягає головне комплексне завдання вищої педагогічної освіти щодо формування і розвитку інформаційної культури майбутнього вчителя.

У вітчизняному і світовому науковому і

філософському дискурсі за останні десятиріччя тематика інформатизації різноманітних сфер соціальної життєдіяльності піднімається постійно і дуже гостро. Зокрема, надзвичайно активною є концептуально-теоретична рефлексія щодо розгляду найрізноманітніших аспектів інформатизації освітньої сфери. Наукові пошуки, спрямовані на розв'язання проблем розвитку інформатизації освіти та використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі здійснюють науковці різних країн. Серед них такі вітчизняні науковці, як В. Андрущенко, В. Биков, Б. Гершунський, А. Гуржій, М. Жалдак, К. Колін, Н. Морзе, Е. Полат, І. Роберт, О. Співаковський, О. Спін та ін., а також країн Заходу – Ч. Ведемейер, Р. Вільямс, Гж. Кедрович, Д. Кіген, К. Маклін М. Мур, Г. Уілмот та ін. У їх працях розглянуті сучасні процеси глобалізації, інформатизації суспільства, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес, аспекти відкритої освіти, організаційно-педагогічні засади дистанційного навчання, формування змісту навчання та професійних компетенцій засобами інформаційно-комунікаційних технологій тощо. З нашої ж точки зору, необхідно ще актуалізувати проблему вчителя з огляду на комплексний аналіз його особистісно-професійних, морально-громадянських, естетично-творчих компетентностей, що безпосередньо пов'язані з рівнем сформованості інформаційної культури в процесі навчання в педагогічному ВНЗ.

Важливе завдання формування інформаційної культури вчителя полягає ще й у тому, що виключно за умови сформованості високого рівня інформаційно-комунікативної грамотності і креативності сучасний педагог зможе повноцінно здійснювати свою професійну діяльність. Без високого рівня інформаційної культури сьогодні неможливо бути успішним, творчим, інноваційно-орієнтованим учителем, здатним відповідати на основні виклики, що постають перед його учнями і вихованцями. «Важливість формування інформаційної культури обу-

мовлена професійно-педагогічною спрямованістю навчального процесу, що визначається в сучасній науці як відображення інтересу та психологічної готовності майбутніх учителів до педагогічної діяльності. Крім того, формування інформаційної культури сприяє як універсалізації професійних якостей майбутнього вчителя, так і реальному розумінню особистістю своєї ролі в суспільстві та у світі в цілому, адже інформаційний рівень сучасного вчителя визначається його інформаційною культурою, що відображає активну творчу діяльність фахівця і, відповідно, розвиток самої людини як суб'єкта цієї діяльності» [8, с. 293]. Отже, важливим завданням формування інформаційної культури вчителя, яке детально аналізується в межах нашого дослідження, є уможливлення на основі інформаційно-комунікативних компетенцій реалізації безпосередніх навчально-виховних та організаційно-педагогічних завдань, які щоденно постають перед кожним учителем, вихователем, педагогічним працівником.

Наступним важливим завданням є створення відповідного світоглядного, знанневого, духовно-творчого простору для повноцінної самореалізації та креативного саморозвитку сучасного педагога. Інформаційна культура, з нашої точки зору, є невід'ємним чи ж навіть фундаментальним елементом такого простору. «Інформаційна культура – це сукупність духовних цінностей у сфері інформаційних відносин, створених людством упродовж його історії. Вона ґрунтується на методологічних, світоглядних, загальноосвітніх та загальнокультурних поглядах, що проявляються у певній діяльності щодо вибирання форм процедур пошуку, обробки та подання інформації на основі відповідної системи наукових понять, принципів та законів. Інформаційна культура людей є визначним фактором їх трудової діяльності. Більшість авторів-дослідників зазначає, що інформаційна культура вчителя включає вміння систематично підвищувати свою кваліфікацію, застосовувати раціональні прийоми пошуку, аналізу, відбору, систематизації, узагаль-

нення та використання інформації, у тому числі навчального матеріалу, орієнтуватися в інтенсивному потоці інформації, що стосується відповідної предметної галузі та суміжних галузей знань» [9, с. 273]. Інформаційна культура вчителя розглядається в нашому дослідженні як інтегративний феномен, що дозволяє використовувати су-

часні інформаційно-комунікативні технології для розвитку власних особистісно-професійних компетентностей, а також для підвищення якості та інноваційності навчально-виховного процесу. Саме в цьому, з нашої точки зору, полягає одне з ключових завдань формування інформаційної культури вчителя.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Андрущенко В. П.** Світанок Європи: Проблеми формування нового учителя для об'єднаної Європи XXI століття / Віктор Андрущенко. – К. : Знання України, 2011. – 1099 с.
2. **Вишинська Г. В.** Формування інформаційної культури особистості майбутнього офіцера : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 20.02.02 / Галина Вишинська. – Хмельницький, 2002. – 18 с.
3. **Клименко А. О.** Формування інформаційної культури майбутніх педагогів у навчальній діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 / Анатолій Клименко. – Тернопіль, 2010. – 19 с.
4. **Коломієць А. М.** Теоретичні та методичні основи формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : 13.00.04 / Алла Коломієць. – К., 2008. – 46 с.
5. **Олійник А. І.** Інформаційні технології як основа і засіб реалізації інноваційних процесів в сучасній освіті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : 09.00.10 / Анатолій Олійник. – К., 2008. – 22 с.
6. **Редько О. В.** Трансформація освітнього простору України: інформаційно-організаційний аспект : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : 09.00.10 / Олексій Редько. – К., 2010. – 16 с.
7. **Скубашевська О. С.** Філософія інноваційного розвитку освіти в умовах становлення інформаційного суспільства в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. філос. наук : 09.00.10 / Ольга Скубашевська. – К., 2010. – 33 с.
8. **Стеченко Т. О.** Поняття «інформаційна культура» майбутніх учителів іноземної мови в педагогічному контексті / Т. О. Стеченко // Вісник ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки. – Чернігів : ЧНПУ, 2013. – С. 293–295.
9. **Тимчик О.** Інформаційна культура у професійній підготовці сучасного педагога / Олеся Тимчик // Збірник наукових праць УДПУ імені Павла Тичини. – Умань : УДПУ, 2011. – Вип. 41 (341). – С. 272–279.
10. **Швець Д. Є.** Соціокультурні аспекти інформатизації вищої освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. соціол. наук : 22.00.04 / Дмитро Швець. – К., 2004. – 16 с.

REFERENCES

1. **Andrushchenko V.** Dawn of Europe. Problems of training a new teacher for the united Europe of the XXIst century / V. Andrushchenko. – K. : Znannya Ukrainy, 2011. – 1099 p.
2. **Vyshynska G. V.** Formation of information culture of future officer. Thesis on candidate degree in ped. Sciences : 20.02.02 / Galina Wyszynska. – Khmelnytsky, 2002. – 18 p.
3. **Klimenko A. O.** Formation of information culture of future teachers in educational activities. Thesis on candidate degree in ped. Sciences : 13.00.04 / Anatoly Klimenko. – Ternopil, 2010. – 19 p.
4. **Kolomiets A. M.** Theoretical and methodological bases of formation of information culture of future primary school teacher. Thesis on doctor degree in ped. Sciences : 13.00.04 / Alla Kolomiets. – K., 2008. – 46 p.
5. **Oliyynk A. I.** Information technology as the basis and means of implementing innovative processes in modern education. Thesis on candidate degree in philos. Sciences : 09.00.10 / Anatoliy Oliyynk. – K., 2008. – 22 p.
6. **Redko O. V.** The transformation of the educational space of Ukraine: information and organizational aspect. Thesis on candidate degree in philos. Sciences : 09.00.10 / Oleksii Redko. – K., 2010. – 16 p.
7. **Skubashevskaya O. S.** The philosophy of innovative development of education in the development of information society in Ukraine. Thesis on doctor degree in philos. Sciences : 09.00.10 / Olga Skubashevskaya. – K., 2010. – 33 p.
8. **Stechenko T. O.** The concept of "information culture" future foreign language teachers in the pedagogical context / T. O. Stechenko // Bulletin CHNPU Taras Shevchenko. Series : Pedagogical Sciences. – Chernigov : CHNPU, 2013. – P. 293–295.
9. **Tymchik O.** Information culture in modern teacher training / Olesia Tymchik // Proceedings of USPU Pavlo Tychyna. – Uman : USPU, 2011. – Issue 41 (341). – P. 272–279.
10. **Shvets D. E.** Social and cultural aspects of informatization of higher education. Thesis on candidate degree in sociology sciences : 22.00.04 / Dmitry Shvets. – K., 2004. – 16 p.

РЕФЕРАТИВНЫЙ ОБЗОР СТАТЕЙ НОМЕРА

СТРАНИЦА ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

Виктор АНДРУЩЕНКО

ЦИВИЛИЗАЦИЯ КУЛЬТУРЫ..... 5

В статье обосновывается актуальность поиска путей преодоления современного цивилизационного кризиса, обусловленного дефицитом духовности во всех сферах человеческой жизни. Будущее, которое бы отвечало неотложным человеческим потребностям в их гармоническом единстве, может быть только одним – «цивилизацией культуры». Как желательный идеал, она базируется на принципах охраны природы, человекомерности, свободы творчества и свободного развития человека, права выбора, торжества человеческого духа над силами природы и обстоятельствами, созданными обществом. Цивилизация культуры, отмечается в статье, базируется на любви к человеку, природе, окружающей среде. Любовь – тот неопровержимый камертон, за звучанием которого выстраивается образование, воспитывается человек как наивысшая цивилизационная общность.

Ключевые слова: цивилизация, культура, ценности, образование, конституция.

ФИЛОСОФИЯ ОБРАЗОВАНИЯ XXI: ПОИСК ПРИОРИТЕТОВ

Юлия БЕХ

КОСМОПОЛИТИЗМ КАК МИРОВОЗРЕНЧЕСКО-ИДЕОЛОГИЧЕСКАЯ ПЛАТФОРМА РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАНИЯ XXI ВЕКА 11

В статье рассмотрена потребность изменения мировоззренческого взгляда на содержание образования XXI века под воздействием становления планетарной личности, развертыванием общества знаний, формированием планетарного социального организма. Раскрыты алгоритмы саморазвертывания Семантической Вселенной, человека, общества и изменение вида цивилизации, которые должны быть предметом научного исследования и содержанием учебных дисциплин в университетах будущего.

Ключевые слова: космополитизм, человек, постчеловек, человек-Интермен, Планетарная личность, общество знаний.

Вильям КОВАЛЕНКО

ДЕНОТАТИВНЫЕ ЗАКОНЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗУМА И ПОНИМАНИЯ В СФЕРЕ ДИДАКТОЛОГИКИ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ..... 17

В статье определены денотативные законы профессионального разума и понимания в сфере дидактологии высшей школы. Теоретико-методологическое основание денотативных законов выведено в соответствии с новой методологией в виде «парадигмальной инверсии», которая, в отличие от естественнонаучной, мономодальной парадигмы, допускает (параллельно) интерпретацию денотатов трех внешне одинаковых типов знаков (слов, терминов, концептов) с позиций парадигм тех наук, которые имеют отношение к разуму и пониманию, до типов знаков и механизмов образования их денотатов как основных средств существования профессионального разума как в субъективной, идеальной, так и текстувизированной формах.

Ключевые слова: дидактология, мысль, разум, понимание, основные типы знаков, денотаты, референты, инверсия, парадигмальная инверсия, денотативные законы.

НОВЕЙШАЯ НАУКА И СОВРЕМЕННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Инна ПОПОВА

ОСНОВНЫЕ ЧЕРТЫ ЭКОЛОГИЧЕСКИ ОРИЕНТИРОВАННОГО ОБРАЗОВАНИЯ..... 24

Сегодня проблема созависимости общества и природы находится в центре внимания мирового сообщества. Продолжается углубленное изучение причин возникновения экологического кризиса, поисков возможных путей выхода из него, обработка и внедрение общественно-политических мероприятий по охране окружающей среды и ее восстановлению. В то же время одним из самых актуальных вопросов является проблема безопасности цивилизации. У человечества появилась необходимость найти реальные пути и средства нейтрализации и преодоления негативных экологических тенденций, которые представляют реальную угрозу для его безопасного существования. Поэтому формирование экологического сознания личности, компетентности, культуры собственной экобезопасной жизнедеятельности является первоочередной и неотложной задачей современного экобезопасного развития. Обеспечить такое формирование призвано современное образование, которое вооружает человека необходимыми знаниями об особенностях взаимодействия общества и природы, о последствиях его влияния на окружающую среду.

Ключевые слова: экологический кризис, экологическое образование, экологическое воспитание, экологическая культура.

Екатерина ШОВИШ

ИНФОРМАТИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ КАК ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ

И ПРАКТИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА 32

Процесс информатизации образования рассматривается как закономерность ее модернизации в период информационной революции. Автор утверждает, что по уровню информатизации, несмотря на ряд существенных изменений, украинское образование все еще отстает от развитых стран мира; существует ряд проблем и противоречий (финансовые, материально-технические, кадровые и т. д.), которые сдерживают этот процесс; наиболее актуальная задача для будущих педагогов – нести в школу современные информационные технологии, инновационность, новаторство, креативность и творчество. Информатизация педагогического образования рассматривается как приоритетное направление информатизации образования как такового.

Ключевые слова: человек, образование, информация, культура, информационная культура, воспитание.

ВРЕМЯ РЕФОРМ: МЕТОДОЛОГИЯ И МЕТОДИКА ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Ирина ТИМЧЕНКО

ПОСТСОВЕТСКАЯ И ЕВРОПЕЙСКАЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ

ТЕРМИНОЛОГИЯ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ 38

Констатировано, что Украина унаследовала от советской системы образования и психолого-педагогических наук значительные терминологические разногласия со всеми государствами Запада. Этот разрыв продемонстрировано на примере терминов «vocational» и «professional». Подробно исследованы происхождение термина «профессионал», границы его применимости, определяющие характеристики. Объяснены причины появления на Западе термина «первичное образование (initial education)» и целесообразность его использования в Украине. Предложено использовать финский опыт развития образования и общества.

Ключевые слова: система образования, ремесленник, профессионал, профессионализация образования, университеты, высшие профессиональные заведения, первичное образование, опыт Финляндии.

Марианна КЛЯП

**ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ В ВУЗЕ КАК ИНСТРУМЕНТ
ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ 45**

В статье уточняется термин «инновация», в частности «инновация в образовании», анализируются некоторые инновационные методы обучения в вузе. Определены характерные отличия традиционного и инновационного обучения, исследованы различные варианты классификации инновационных методов обучения, сформулированы основные подходы к выбору инновационных методов в соответствии с дидактической целью занятия, преимущества и недостатки в использовании отдельных методов. Подчеркивается значение инновационного обучения в процессе вхождения высшей школы Украины в европейское образовательное пространство.

Ключевые слова: инновация, инновация в образовании, инновационные методы обучения в высшем учебном заведении.

ГУМАНИЗАЦИЯ ОБРАЗОВАНИЯ И ВОСПИТАНИЯ

Лилия РОМАНКОВА

**ВОЛОНТЕРСТВО КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ФОРМИРОВАНИЯ МОРАЛЬНЫХ
ЦЕННОСТЕЙ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ..... 54**

В статье раскрывается феномен волонтерской деятельности как составляющей формирования нравственных ценностей студенческой молодежи; как средство развития, саморазвития и самоактуализации личности; как эффективный механизм решения актуальных педагогических и социальных проблем. Проанализированы и обобщены законодательные документы в сфере государственной политики касательно волонтерства, определены предпосылки распространения волонтерского движения в Украине, его становления и организационного оформления. Отмечено, что разнообразие направлений, форм и методов волонтерской деятельности открывает широкие перспективы для активизации духовного, интеллектуального и культурного потенциала всех участников учебно-воспитательного процесса.

Ключевые слова: волонтерское движение, волонтер, волонтерство, волонтерская деятельность, студенческая молодежь, социальные ценности, моральные ценности.

Ян ВОЙДЫЛО

**ОСНОВНЫЕ РЕСУРСЫ ЭФФЕКТИВНОСТИ ГУМАНИТАРНО-
МИРОВОЗЗРЕНЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ 61**

Анализируются возможности и ресурсы повышения эффективности гуманитарной составляющей в системе подготовки инженерных кадров. Автор выделяет модернизацию учебного процесса в контексте оптимизации соотношения предметных и гуманитарных дисциплин, организацию гуманитарного образования и самообразования инженеров в течение жизни, интенсификацию внеучебной работы студентов инженерных вузов, расширение границ общения в производственном коллективе в процессе производственно-профессиональной практики и т.д.

Ключевые слова: человек, образование, культура, инженерное образование, гуманитарное образование, мировоззренческая ориентация инженеров.

Владимир ЛЮБИВЫЙ

**СОЦИАЛЬНЫЙ МЕДИА-КОНЦЕПТ В КОНТЕКСТЕ ФОРМИРОВАНИЯ
КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ
СПЕЦИАЛИСТОВ..... 67**

Социальный медиа-концепт является современной формой общественного мировоззрения как общей демократической ценности, зависит от качества воспитания, уров-

ня культуры и образования конкретной личности, совокупность которых образует общество, определяет степень социализации. Эффективность образовательного процесса выражается в способности быть доступным за счет актуализации и мобильности через применение интерактивных образовательных технологий. В системе современного воспитания как способа формирования мировоззрения особое место занимает образовательная технология «Дебаты» – инновационная форма ролевой социализации молодежи. Применение дебатов в образовательно-воспитательном процессе позволяет получать высокий уровень социализации молодежи.

Ключевые слова: гуманизация высшего образования, социализация, социальные роли, социальный медиа концепт, информационно-коммуникативный обмен, образовательная технология «Дебаты», открытое общество.

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

Ирина ЗОЛОТАРЕВА, Максим КОЛЕСНИК

РАЗВИТИЕ СИСТЕМЫ ОЦЕНИВАНИЯ КАЧЕСТВА ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ У ФРАНКОФОННЫХ СТРАНАХ

ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА: ОПЫТ ФРАНЦИИ И БЕЛЬГИИ74

В статье анализируются особенности развития и функционирования Агентств по оценке качества научных исследований и высшего образования Франции и Общества Валлонии и Брюсселя. Рассмотрены подходы и инструменты, которые используются для измерения результативности деятельности и оценки эффективности высших учебных заведений.

Ключевые слова: Болонский процесс, единое образовательное пространство, заведение высшего образования, качество высшего образования, методы оценки качества, внутреннее оценивание, внешнее оценивание.

ИНФОРМАЦИЯ. РЕЦЕНЗИИ. СООБЩЕНИЯ

М. СТАДНИК

НОВЫЕ ПАРАДИГМАЛЬНЫЕ СДВИГИ В ВОСПИТАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ

Рецензия на монографию «Формирование личности в условиях транзита», подготовленную преподавателями Украинского государственного университета финансов и международной торговли и других вузов Украины (Руководитель авторского коллектива М. Ю. Зелинский)82

ABSTRACTING REVIEW OF JOURNAL ARTICLES

EDITOR IN CHIEF'S PAGE

Viktor ANDRUSHCHENKO

THE CIVILIZATION OF CULTURE..... 5

The article explains the relevance of finding ways to overcome contemporary crisis of civilization caused by deficiency of spirituality in all spheres of human life. The future that would meet urgent human needs in their harmonious combination can be only one - "the civilization of culture". As desired ideal, it is based on the principles of environment preservation, human measurement, freedom of creativity and the free development of human, the right to choose, the triumph of human spirit over the forces of nature and the circumstances created by society. The civilization of culture, as noted in the article, is based on love for human, nature and surrounding world. Love is that undeniable tuning fork on sound of which we build our education, the person educates himself, as the highest civilizational community.

Keywords: civilization, culture, values, education, constitution.

PHILOSOPHY OF EDUCATION XXI: SEARCH FOR PRIORITIES

Yuliya BEKH

COSMOPOLITISM AS A WORLD-IDEOLOGICAL PLATFORM DEVELOPMENT
OF EDUCATION XXI CENTURY 11

The article studies the need for change of the worldview approach to the content of education in the XXI century under the influence of the evolvement of planetary personality, development of knowledge society, formation of planetary social organism. The author provides the algorithms of self-development of Semantic Universe, people, society and change of civilizations that should be the subjects of research and subject matter of course units in the universities of the future.

Keywords: cosmopolitanism, human-being, posthuman, Interplanetary, Planetary personality, knowledge society.

Viliam KOVALENKO

PROFESSIONAL MIND AND COMPREHENSION DENOTATIVE LAWS
IN THE SPHERE OF HIGH SCHOOL DIDACTIC LOGISTICS 17

The article defines the professional mind and comprehension denotative laws in the sphere of high school didactic logistics. Theoretical and methodological basis for denotative laws derived in accordance with the new methodology in the form of a "paradigmatic inversion", which, in contrast to the natural sciences, mono-modal paradigm allows for (parallel) interpretation of denotation three seemingly identical types of signs (words, terms, concepts) to the position of those sciences paradigms that are relevant to the mind and comprehension, to types of signs and their formation mechanisms denotation as the main means for existence of professional mind in the subjective, as well as in the perfect and text vised forms.

Key words: didactic logistics thought, mind, comprehension, the basic types of signs, denotations, assistants, inversion, paradigmatic inversion, denotative laws.

MODERN SCIENCE AND CONTEMPORARY EDUCATION

Inna POPOVA

MAIN FEATURES OF ENVIRONMENTALLY ORIENTED EDUCATION..... 24

Today the problem of co-dependence of society and nature is in the focus of the international community. The causes of the ecological crisis are being studied, possible ways to overcome it are being searched for, shaping and implementation of the socio-political measures for the protection of the environment and its restoration is being found. At the same time one of the

most pressing issues is the problem of security of civilization. Humanity has become necessary to find practical ways and means to neutralize and overcome negative environmental trends that pose a real threat to its safe existence. Therefore, formation of ecological consciousness of personality, competence, culture own environmental safety of life is a priority and an urgent task of modern ecosafe development. It is intended to ensure the formation of a modern education, which equips man with the knowledge about the features of the interaction between society and nature, about the consequences of its impact on the environment.

Keywords: ecological crisis, environmental education, environmental training, ecological culture.

Kateryna SHOVSH

INFORMATIZATION OF EDUCATION AS A THEORETICAL

AND PRACTICAL PROBLEM32

The process of informatization of education is seen as a pattern of modernization during the information revolution. The author argues that the level of informatization, despite some significant steps, in Ukrainian education still lags behind the developed world; there are a number of problems and contradictions (financial, logistical, personnel and so on) that inhibit this process. The most urgent task for the future teachers is to bring modern information technology, innovation and creativity to the school. Informatization of teacher education is seen as a priority area for informatization of education as such.

Keywords: people, education, information, culture, information culture, education.

THE REFORM: METHODOLOGY AND METHODICS OF EDUCATIONAL PROCESS

Iryna TYMCHENKO

POST-SOVIET AND EUROPEAN EDUCATIONAL TERMINOLOGY:

COMPARATIVE ANALYSIS38

It is stated that Ukraine inherited psychological and educational sciences major terminology from the Soviet system of education which has differences with all the countries of the West. This difference is exemplified by the term “vocational” and “professional”. The origin of the term “professional”, its appropriate usage, defining characteristics has been studied in detail. The reasons for the emergence the term “initial education” in the West and the feasibility of its use in Ukraine are explained. It is proposed to use a Finnish experience of education and society development.

Keywords: education, craftsman, vocational, professional, professionalization of education, universities, higher vocational institutions, initial education, the experience of Finland.

Marianna KLIAP

INNOVATIVE TEACHING METHODS IN UNIVERSITIES AS A TOOL OF

INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE..... 45

The article clarifies the concept of “innovation”, including “educational innovation”, examines some innovative teaching methods in universities. Also differences between traditional and innovative teaching are defined, different variants of the classification of innovative teaching methods are discovered, basic approaches to the selection of innovative didactic purpose in accordance with the classes, the advantages and disadvantages of the use of certain methods are formulated. Highlighted importance of innovation in learning process of entering higher school of Ukraine into the European higher education area.

Keywords: innovation, educational innovation, innovative teaching methods in higher education.

HUMANIZATION OF EDUCATION AND TRAINING

Lilia ROMANKOVA

VOLUNTEERING AS PART FOR THE FORMATION OF MORAL VALUES OF STUDENTS.....54

The article deals with the phenomenon of volunteering as a part for the formation of moral values of students; as a means of development, self-development and self-actualization; as an effective mechanism to address urgent educational and social problems. Analyzed and summarized materials of the legislative field of public policy on volunteering, defined preconditions spread of volunteerism in Ukraine, its formation and organizational design. It is noted that a variety of directions, forms and methods of volunteering opens up broad prospects for enhancing the spiritual, intellectual and cultural potential of all participants in the educational process.

Keywords: volunteering, volunteer, students, social values, moral values.

Yan VOYDYLO

KEY RESOURCES FOR EFFECTIVE HUMANITARIAN AND IDEOLOGICAL TRAINING OF FUTURE ENGINEERS61

The possibilities and resources to increase the effectiveness of humanitarian component in the training of engineers are analysed. The author singles out the educational process modernization in the context of the optimization in the relation of the subject and the humanities, the organization of arts education and self-education of engineers in the course of life, the intensification of extracurricular activities of students in engineering universities, expanding the boundaries of communication in the work group in the process of production and professional practice, etc.

Keywords: people, education, culture, engineering, education, arts education, ideological orientation of the engineers.

Volodymyr LIUBYVYI

THE SOCIAL MEDIA CONCEPT IN THE CONTEXT OF THE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS67

Social media-concept is the modern form of the social conception of the world. It depends on the education, the cultural and the educational level of the determined persons. The totality of such persons makes the society and defines the level of the general socialization. The effectiveness of the educational process is expressed in the ability to be approachable through the actualization and mobility using the interactive educational technologies. In the modern educational system as the way of the conception of the world forming educational technologies «Debates» take the especially place. This is the innovative form of the roled socialization of the youth. Using of the «Debates» in the educational process let to receive the high level youth socialization.

FOREIGN EXPERIENCE

Iryna ZOLOTARIOVA, Maksym KOLESNYK

DEVELOPMENT OF EVALUATING THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION IN THE FRENCH-SPEAKING COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION: THE EXPERIENCE OF FRANCE AND BELGIUM.....74

This paper reviews the features of development and functioning of the Agency of Evaluation of Research and Higher Education in France and the French Community of Wallonia and Brussels. The present article describes approaches and tools for measuring performance and evaluating the effectiveness of higher education institutions.

Keywords: Bologna process, the only educational area, institutions of higher education, quality of higher education, quality evaluation methods, internal assessment, external assessment.

INFORMATION. REVIEWS. MESSAGE

To Authors Attention.....82